

MASSIMO MERCELLI
flavta / flute

VAHAN MARDIROSSIAN
dirigent / conductor

**KRALJEVI KOMORNI
ORKESTER VALONIJE
ORCHESTRE ROYAL
DE CHAMBRE DE
WALLONIE**

SREDIŠČE VAŠIH DOŽIVETIJ
AT THE HEART OF YOUR EXPERIENCE

Ljubljana, **20. 6. – 3. 9. 2023**

Ustanoviteljica Festivala Ljubljana je Mestna občina Ljubljana.
The founder of the Ljubljana Festival is the City of Ljubljana.

Mestna občina
Ljubljana

LJUBLJANA
ZELENA
METROPOLITANA

Ljubljana
unesco
Cultural World Heritage Site

EUROPEAN
FESTIVALS
ASSOCIATION

EUROPEAN MUSIC FESTIVAL
OFFER LABEL 2022-2023

International
Symphony
Festival
ISP

Ljubljana

I FEEL
SLOVENIA

Častni pokrovitelj Ljubljana Festivala 2023 je župan Mestne občine Ljubljana
Zoran Jankovič. / The Honorary Patron of the 2023 Ljubljana Festival is the
Mayor of the City of Ljubljana, Mr Zoran Jankovič.

Torek, 18. julij 2023, ob 20.00
Tuesday, 18 July 2023, at 8.00 pm
Križevniška cerkev / Križevniška Church, Križanke

MASSIMO MERCELLI
flavta / flute

VAHAN MARDIROSSIAN
dirigent / conductor

**KRALJEVI KOMORNI
ORKESTER VALONIJE
ORCHESTRE ROYAL
DE CHAMBRE DE
WALLONIE**

Program / Programme:

K. Penderecki: Sinfonietta za flavto in godala št. 2 / *Sinfonietta
No. 2 for Flute and Strings*

- I. Notturmo: Adagio
- II. Scherzo: Vivacissimo
- III. Serenade: Tempo di valse
- IV. Abschied: Larghetto

M. Nyman: Koncert za flavto in godala št. 2 / *Concerto No. 2 for
Flute and Strings*

G. Sollima: *Contrafactus*

P. I. Čajkovski: Spominek iz Firenc, op. 70 / *Souvenir de Florence,
Op. 70*

- I. Allegro con spirito
- II. Adagio cantabile e con moto
- II. Allegretto moderato
- IV. Allegro con brio e vivace

Poljski skladatelj in dirigent **Krzysztof Penderecki** (1933–2020) se je začel glasbeno izobraževati v Krakovu, kjer je obiskoval Jagelonsko univerzo in Akademijo za glasbo. Svoje prve večje uspehe je doživel leta 1959, ko so bile njegove skladbe *Strofe*, *Emanacije* in *Davidovi psalmi* izbrane za najboljše na tekmovanju, ki ga je organizirala Zveza poljskih skladateljev. Penderecki si je v kratkem času prislužil sloves enega najbolj inovativnih skladateljev svoje generacije, predvsem zaradi eksperimentov na področjih grafične notacije, raziskovanja novih tekstur godal in razširjenih tehnik. Njegovo ime je nekaj časa veljalo za sinonim za avantgardno poljsko glasbo. Nato je, tako kot številni njegovi sodobniki in rojaki, sredi sedemdesetih letih »sprostil« značaj svojega glasbenega jezika in v ospredje postavil lirično melodiko. Skladateljeve poznejše aluzije na glasbene idiome in oblike 18. in 19. stoletja ustvarjajo obsežen korpus del, ki izpodbijajo številne predpostavke o naravi in namenu sodobne glasbe. **Sinfonietta za flavto in godala** (2019) je eno zadnjih del, ki jih je napisal. Skladba izkazuje tipične lastnosti njegovega poznegega, kromatičnega in napetega neoromantičnega sloga, ki večidel temelji na neprekinjeni rabi tritonusa in nerazrešenih verig poltonov.

Michael Nyman (1944) je angleški skladatelj, pianist, libretist, muzikolog in filmski režiser. Kompozicijo je študiral pri uglednem poznavalcu baročne glasbe Thurstonu Dartu na Kraljevem kolidžu v Londonu in pri Alanu Bushu na Kraljevi akademiji za glasbo v Londonu, nato je nekaj časa zbiral ljudsko glasbo v Romuniji. Nymanova najzgodnejša dela kažejo vpliv estetike ameriškega avantgardnega skladatelja Johna Cagea ter tehnik sodobne eksperimentalne in minimalistične glasbe. Tako kot mnogi glasbeniki, povezani z angleškim eksperimentalnim umetniškim gibanjem, se je tudi Nyman znašel pri poučevanju na oddelkih za likovno umetnost, in ne na oddelkih za glasbo. Ta osvobajajoča ustvarjalna okolja so ga pripeljala do taktilnega in intuitivnega pristopa do zvena. **Koncert za flavto in godala št. 2** (2019) je rezultat dolgega procesa razvoja edinstvenega glasbenega jezika, ki ga nekateri kritiki označujejo za »romantični minimalizem«, torej za minimalizem, v katerega vdirajo vplivi romantične glasbe in ljudskih motivov, ki jih je spoznal v Romuniji. Čeprav se Nyman opira na svoje znanje in izkušnje ameriškega minimalizma, ga značilni elementi njegovega sloga jasno ločijo od teh vplivov.

Italijanski skladatelj in čelist **Giovanni Sollima** (1962) se je rodil v družini glasbenikov in študiral violončelo pri Giovanniju Perrieri in kompozicijo pri svojem očetu Eliodoru Sollimi na Konservatoriju v Palermu. Kasneje je študiral pri Antoniu Janigru in Milku Kelemenu na Visoki šoli za glasbo v Stuttgartu in na Univerzi Mozarteum v Salzburgu. Kot izvajalec je sodeloval z vrhunskimi glasbeniki, med drugim z dirigentoma Riccardom Mutijem in Ivanom Fischerjem, violončelistom Yo-Yo Majem in kantavtorico Patti Smith. Igral je z orkestri, kot so Čikaški simfonični orkester, Kraljevi filharmonični orkester iz Liverpoola in Kraljevi orkester Concertgebouw. Kot skladatelj črpa iz širokega nabora slogov: iz popularnih zvrsti, kot sta jazz in rock glasba, kot tudi iz minimalizma in različnih ljudskih tradicij s sredozemskega območja. Ker je za njegova dela značilen bolj raznolik in eklektičen pristop kot za ameriške minimaliste, so ga nekateri kritiki uvrstili v postminimalistično umetniško gibanje. **Contrafactus** (2000) predstavlja njegov pristop h kompoziciji, ki

temeljni na modalnih melodijah, ritmični motoriki in ponavljajočih se ritmičnih ter formalnih strukturah.

Peter Ilič Čajkovski (1840–1893) je bil prvi ruski skladatelj, čigar glasba je pustila trajen vtis in mednarodnem prostoru. Medtem ko so bili prispevki nacionalistične ruske peterke sami po sebi zelo pomembni za razvoj neodvisnega ruskega glasu in zavesti v glasbi, je postal Čajkovski vodilni ruski skladatelj 19. stoletja. Imel je izredno izvirni in osebni glasbeni slog, ki je združil simfonično logiko nemških skladateljev, kot sta Beethoven in Robert Schumann, z ruskim izročilom Glinke in slikovito programsko glasbo Liszta in Berliozja. Napisal je nekaj najbolj priljubljenih koncertne in gledališke glasbe v klasičnem repertoarju. **Spominek iz Firenc, op. 70**, (1890) je ena od zadnjih skladb, ki jih je napisal, spada pa v žanr komorne glasbe, saj gre izvirno za godalni sekstet. Skladatelj je skiciral eno glavnih tem dela med obiskom Firenc v Italiji, kjer je napisal opero *Pikova dama*. Prvi stavek je oblikovan sonatno in se začne s precej burno melodično prvo temo v d-molu, medtem ko je druga tema v paralelnem A-duru bolj umirjena. Počasen stavek vsebuje izrazito romantično temo, ki jo sprva predstavi violina s spremljavo pizzicata, nato pa jo prevzame violončelo. Tretji in zadnji stavek predstavljata s svojimi izrazito ljudsko navdihnenimi melodijami in ritmi velik kontrast.

Massimo Mercelli je ugleden in vsestranski italijanski flavtist, ki je znan po sodelovanju z vrsto slogovno različnih skladateljev. Znanе osebnosti, kot so Penderecki, Gubaidulina, Glass, Nyman, Bacalov, Galliano, Morricone, Sollima, Piovani in Gabriel Prokofjev, so skladale dela posebej zanj ali pa so z njim izvajale krstne izvedbe. Mercelli se je sprva sam učil igrati flavto, pozneje pa je študiral pri priznanih flavtistih Maxenceu Larrieuju in Andréju Jaunetu. Študiral je na Konservatoriju Giovanni Battista Martini v Bologni in diplomiral pri devetnajstih letih z odliko, nato si je zagotovil mesto prve flavte v prestižni beneški operni hiši Gledališče La Fenice. Kot solist je koncertiral na raznih prizoriščih, med drugim v New Yorku (Carnegie Hall), Londonu (Wigmore Hall), Moskvi (Dvorana Čajkovski), Milanu (La Scala) in na Dunaju (Musikverein).

Vahan Mardirossian je pianist in dirigent armenskega rodu z obsežno in raznoliko kariero. Devet let je bil šef dirigent Caenskega orkestra, nato je prevzel mesto voditelja Mestnega komornega orkestra Hongkonga leta 2019 in glasbenega direktorja Kraljevega komornega orkestra Valonije leta 2020. Od leta 2011 je tudi glasbeni vodja Armenskega državnega komornega orkestra. Mardirossian že nekaj let združuje svoji največji strasti do igranja in dirigiranja klavirskih koncertov. Kot solist je nastopal pod vodstvom velikih dirigentov, kot so Kurt Masur, Paavo Järvi, Jutaka Sado, John Axelrod in Juri Ahronovič. Njegov slogovno izredno široki repertoar sega od baročnih mojstrov in (Bach, Händel) do romantikov (Beethoven, Schubert, Brahms) in sodobnejših del 20. in 21. stoletja (Tanguy, Saariaho, Rautavaara, Rihm, Ligeti, Mulsant).

Začetki **Kraljevega komornega orkestra Valonije** segajo v leto 1958, ko ga je ustanovila belgijska violinistka romunskih korenin Lola Bobesco. Ansambel je v več kot polstoletnem delovanju sodeloval

z nekaterimi izmed največjih glasbenikov (Mstislav Rostropovič, Ivry Gitlis, Aldo Ciccolini, Gidon Kremer, Arthur Grumiaux, Miša Majski, Jean-Philippe Collard, Barnabás Kelemen in drugi), s katerimi so nastopali na najpomembnejših mednarodnih odrih v Parizu, Amsterdamu, Pekingu, Bukarešti, Münchnu, Zürichu, Ženevi, Sankt Peterburgu, Varšavi, Bruslju in drugod. Obenem pa redno nastopa tudi v Monsu, kulturni prestolnici Valonije, kjer ima sedež. Komorni orkester je že več kot dvajset let partner mednarodnega glasbenega Natečaja kraljice Elizabete v Belgiji, redno sodeluje z Glasbeno kapelo kraljice Elizabete ter na številnih belgijskih in mednarodnih festivalih.

Jan Prepadnik

The Royal Chamber Orchestra of Wallonia (1958) has been active for more than half a century. It frequently collaborates with great artists on major international stages, and regularly performs in Mons, the cultural capital of Wallonia, where it is also based. For more than 20 years, the orchestra has been a partner of the Queen Elisabeth Competition in Brussels, an international competition for career-starting musicians. Vahan Mardirossian recently took over the orchestra's top post, continuing the successful work of his predecessors. Mardirossian combines his two passions as a pianist and conductor, playing and conducting the greatest piano concertos simultaneously for many years. As a soloist he has appeared under the baton of renowned conductors such as Masur, Järvi, Sado, Axelrod and Ahronovitch. His wide repertoire ranges from Baroque masterpieces to contemporary works. The soloist flautist will be Massimo Mercelli, who has worked with some of the most interesting composers of our time, including Penderecki, Gubaidulina, Glass, Nyman, Bacalov, Morricone, Galliano and Sollima, who have written new works for him to perform. The programme includes three different examples of Neo-Romanticism, and one Romantic work. The first to be performed will be a dissonant piece by Penderecki, followed by a pastoral concerto by Nyman, and the rhythmically minimalist Contrafactus by Sollima. The programme will conclude with a work which, although written by Tchaikovsky in sunny Italy, retains its characteristic Russian pathos.

Izdal / Published by: **FESTIVAL LJUBLJANA**, julij / July 2023
Zanj / For the Publisher: **DARKO BRLEK**, direktor in umetniški vodja, častni član Evropskega združenja festivalov / General and Artistic Director, Honorary member of the European Festivals Association
Besedila / Texts: **METKA SULIČ, JAN PREPADNIK**
Prevod / Translation: **AMIDAS, d. o. o.**
Oblikovanje / Design: **ART DESIGN, d. o. o.**
ljubljanafestival.si
www.facebook.com/ljubljanafestival
www.instagram.com/festival_ljubljana/
www.youtube.com/user/TheFestivalLjubljana

Glavni sponzor / General sponsor:

Sponzorji 71. Ljubljana Festivala / Sponsors of the 71st Ljubljana Festival:

Sponzorji posameznih prireditev / Sponsors of the individual events:

Glavni medijski sponzor / General media sponsor:

Medijski sponzorji / Media sponsors:

Uradna vina Official wines:

Prijatelji Festivala Ljubljana / Friends of Ljubljana Festival:

Partnerji Ljubljana Festivala / Ljubljana Festival partners:

Uradni prevozniki / Transport partners:

Vstopnice / Tickets: **ljubljanafestival.si**, Eventim, blagajna Križank, bencinski servisi / Križanke Box Office, gas stations

Več informacij / More information: **ljubljanafestival.si**

Festival Ljubljana si pridržuje pravico do sprememb v programu in prizoriščih. The Ljubljana Festival programme and venues are subject to change.